
Finansmarkedsfondet: Årsberetning 2011

Finansmarkedsfondet støtter forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer og økt etisk bevissthet. Styret mener at prosjektporteføljen ivaretar fondets formål på en god måte og at fondet har lyktes godt med proaktive tiltak. Av budsjettmessige årsaker hadde fondet ingen søknadsutlysning for forskningsprosjekter i 2011.

Innledning

Bakgrunnen for opprettelsen av Finansmarkedsfondet er at Stortinget vedtok at deler av overskuddet fra salget av Oslo Børs ASA og Verdipapirsentralen ASA skulle avsettes til et finansmarkedsfond. Finansmarkedsfondet mottar avkastningen av fondets kapital som en bevilgning fra Stortinget (kap 1600, post 70 Tilskudd til Finansmarkedsfondet). Per 31.12.11 beløper fondets grunnkapital seg til 218,5 mill kroner. Vedtekter og regelverk for Finansmarkedsfondet er gjengitt på fondets hjemmeside.

Administrative forhold

Finansdepartementet er ansvarlig for den administrative håndteringen av Finansmarkedsfondet. Forskningsrådet ivaretar sekretariatsansvaret som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Styret beslutter utdeling av midler. I 2011 ble det avholdt to styremøter.

Søknadsbehandling

I 2011 har Finansmarkedsfondet vurdert 25 allmennopplysningssøknader og 3 søknader om støtte til faglige kurs og konferanser. Søknadene har vært behandlet av styret etter en administrativ forberedelse fra administrasjonen. Finansmarkedsfondet hadde ingen søknadsutlysning for forskningsprosjekter i 2011.

Styret vedtok å gi økonomisk støtte til 11 allmennopplysningssøknader og 2 søknader om faglige kurs og konferanser. I tillegg vedtok styret å innvilge videre finansiering av 12 igangværende forsknings- og allmennopplysningsprosjekter. Styret viderefører tidligere praksis med en tilnærmet 50/50-fordeling av tilgjengelige midler mellom støtte til allmennopplysning og forskning. Figur 1 viser hvilke søkere som har mottatt mest støtte til forsknings- og/eller allmennopplysningsprosjekter i perioden 2004-2011. Vedlegg 1 gir en oversikt over Finansmarkedsfondets tildelinger i 2011. Hjemmesidene gir en samlet oversikt over fondets nåværende prosjektportefølje. Per 01.03.12 finansierer fondet 13 allmennopplysnings- og 11 forskningsprosjekter.

I løpet av 2011 er 12 allmennopplysnings- og 7 forskningsprosjekter fullført, jfr vedlegg 2. Resultater fra disse prosjektene, samt et populærvitenskapelig resymé av

gjennomførte forskningsprosjekter, er gjengitt på fondets hjemmeside. Hjemmesidene gir også en ajourført oversikt over presseomtale av Finansmarkedsfondet og prosjekter med finansiering fra fondet.

Vurderinger

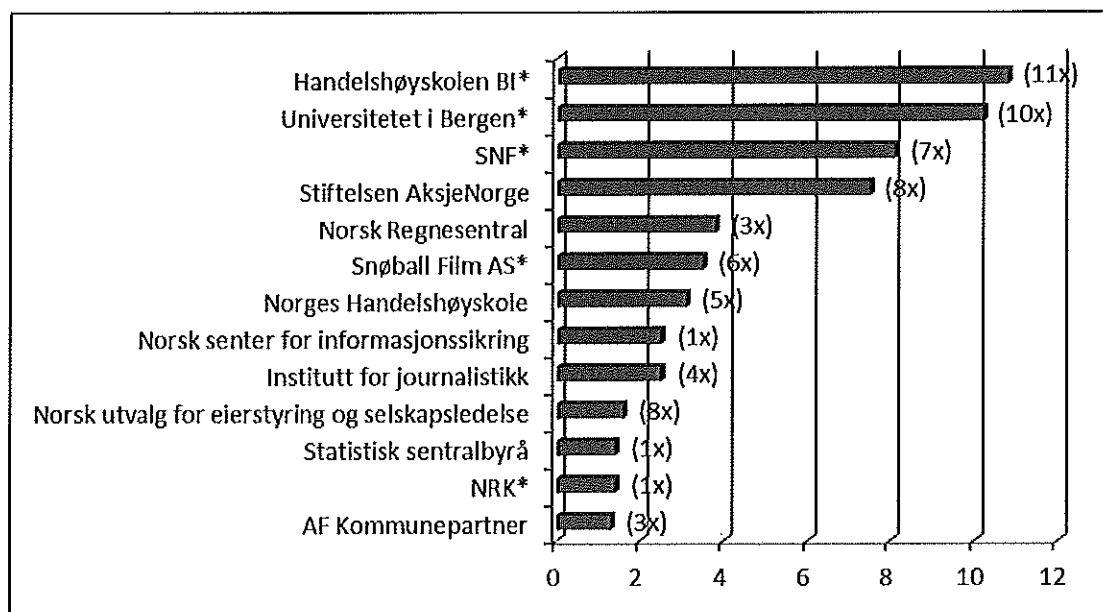
Styret mener at prosjektporteføljen ivaretar fondets formål på en god måte, og at en tilnærmet 50/50-fordeling mellom allmennopplysning og forskning fortsatt er formålstjenlig som en generell retningslinje for disponering av tilgjengelige midler.

Samtidig viser vi til at styret har anmodet Finansdepartementet om en nærmere avklaring av budsjettmessige rammebetingelser fremover. I brev av 25.10.10 anmoder styret om at det gis anledning til å bruke av grunnkapitalen, slik at nåværende bevilgningsnivå opprettholdes. I brev av 05.11.11 har vi påpekt at problemstillingen har klare likhetstrekk med forslaget i Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon for 2012 om å avvikle fondsmekanismen for Forskningsfondet, prisjustere avkastningen fra fondet og videreføre denne som ordinære utgiftsbevilgninger. Hvis en tilsvarende løsning også gjøres gjeldende for Finansmarkedsfondet, vil dette, slik vi redegjør for i brev av 05.11.11, fullt ut ivareta styrets primære anliggende, som er å sikre at fondet har tilstrekkelig kritisk masse til å ha en reell misjon i forhold til forskning og allmennopplysning om finansmarkedet.

Vedtøktene understreker at det skal være betydelig spredning i bruken av fondets midler. Styret ser det derfor som særlig viktig å påse at prosjektporteføljen har tilstrekkelig faglig og institusjonell spredning, og har derfor videreført arbeidet med proaktive tiltak overfor aktuelle søkere. Samtidig har vi sett det som formålstjenlig å gå over til å følge Forskningsrådets retningslinjer mht praktisering habilitetsbestemmelser.

For å styrke arbeidet med prosjektoppfølgning, har styret besluttet at fondet rutinemessig vil innhente supplerende resultatinformasjon ett til tre år etter mottatt sluttrapport. Etter styrets vurdering, viser erfaringer fra gjennomførte prøveprosjekter i 2010-11 at en slik praksis vil kunne gi verdifull tilleggsinformasjon som det er relevant å ta med i betraktning i en *ex post* vurdering av resultater og effekter.

Figur 1. Forskning og allmennopplysning: 10-på-topp mht bevilgning i alt, 2004-2011. Mill kroner¹. Antall prosjekter i parentes

For øvrig er styret godt fornøyd med at Finansdepartementet har anmodet Finanstilsynet om å utarbeide et høringsnotat med forslag til lovendring som gir innsynsrett for forskningsformål til opplysninger i VPS' registre underlagt taushetsplikt etter verdipapirregisterloven § 8-1, jfr brev fra Finansdepartementet av 21.09.11. Styret har tidligere gitt uttrykk for at tilgang til dette datamaterialet kan gi grunnlag for faglig interessant, policyrelevant og samfunnsnyttig forskning.

Regnskap 2011

Innledningsvis viser vi til vedlagte revisjonsbrev fra Riksrevisjonen av 27.05.11 (vedlegg 3), hvor de uttaler at de ikke har noen vesentlige merknader til regnskapet for 2010.

Regnskap for 2011 fremgår av vedlegg 4.

Per 31.12.11 beløper fondets grunnkapital seg til 218,5 mill kroner. Avkastningen av fondskapitalen vedtas av Stortinget og stilles til disposisjon for styret i Finansmarkedsfondet. For 2011 bevilget Stortinget 11,8 millioner kroner til Finansmarkedsfondet. Fondet får tildelt midlene med endelig virkning og står fritt til å beslutte hvordan midlene skal fordeles over tid. Kostnader til drift av fondet vil redusere det beløp som skal fordeles til fondets formål. I 2011 hadde Finansmarkedsfondet et disponibelt budsjett på 15,0 mill kroner, mot 17,0 mill kroner i 2010. Forskjellen skyldes i sin helhet reduserte overføringer av ikke-disponerte midler fra foregående år. Styrets bevilgningsvedtak for 2011 innebærer prosjektbevilgninger til forskning og allmennopplysning på i alt 13,3 mill kroner, med om lag 50/50-fordeling mellom forskning og allmennopplysning, og bevilgninger på 1,7 mill kroner knyttet til administrasjon og informasjon, jfr vedlegg 4 (tabell 2).

¹ Inkludert tilsagn for igangværende prosjekter (*).

Som det fremgår av note 1 til regnskapet, følger faktiske utbetalinger en noe annen syklus enn styrets bevilgninger til forsknings- og allmennopplysningsprosjekter, og også en noe annen syklus enn Stortingets bevilgninger til Finansmarkedsfondet.

Styret har over tid hatt fokus på å redusere omfanget av ikke-disponerte midler som overføres til neste budsjettår. Som en konsekvens av dette, viser regnskapet for 2011 et overforbruk på 3,0 mill kroner (avsetningskonto), mot et underforbruk på 0,1 mill kroner i 2010. Overforbruket er en regnskapsmessig konsekvens av budsjettmessige forpliktelser knyttet til videreføring av igangværende prosjekter, samt utsatt oppstart av noen tidligere vedtatte prosjekter. I løpet av 2012 tar styret sikte på å være tilbake i en normalsituasjon, med beskjedne overføringer av ikke-disponerte midler. Størstedelen av midlene vil bli dekket inn ved inndragninger av ikke-disponerte prosjektbevilgninger.

Utgifter til administrasjon av Finansmarkedsfondet beløper seg til 1,3 mill kroner i 2011, jfr vedlegg 4 (tabell 1). Dette inkluderer refusjon til Norges forskningsråd for sekretariatsfunksjoner, kostnader knyttet til bruk av fagpaneler i forbindelse med søknadsbehandlingen og styrehonorar, samt kostnader knyttet til informasjon og annonsering.

Vedlegg 4 (tabell 3) viser økonomisk status per 01.03.12 for Finansmarkedsfondets prosjektportefølje.

Oslo, 13. mars 2012

I styret for Finansmarkedsfondet

Eva Lystad

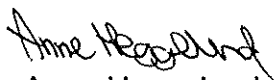

Trond Døskeland

Erik Garaas

Even Trygve Hansen

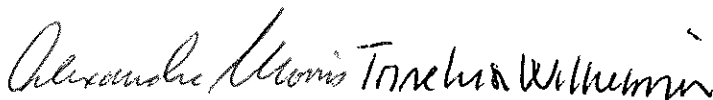

Anne Heggelund

Jorge Jensen

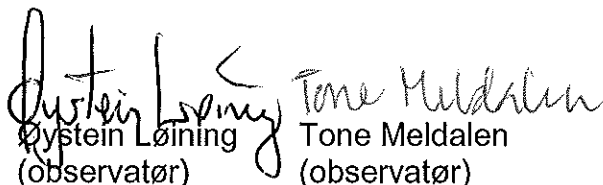

Tom Kolvig

Alexandra Morris

Trine-Lise Wilhelmsen

Øystein Løning
(observatør)

Tone Meldalen
(observatør)

Helge Rynning

Morten Staude

- Vedlegg 1: Finansmarkedsfondet: Oversikt over prosjektbevilgninger til forskning og allmennopplysning i 2011
- Vedlegg 2: Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2011
- Vedlegg 3: Brev fra Riksrevisjonen av 27.05.11 om revisjon av Finansmarkedsfondet
- Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet – Regnskap 2011

Finansmarkedsfondet: Oversikt over prosjektbevilgninger til forskning og allmennopplysning i 2011

Allmennopplysningsprosjekter

Igangværende prosjekter:

- ✓ Snøball Film AS, *Økonomiprisen 2010-2012*: 380.000 kroner (slutføring pnr 202729)
- ✓ Somalisk Ressurs- og Rehabiliteringssenter, *Videre assistanse til pengeoverførere som søker konsesjon*: 175.000 kroner (tilleggsbevilgning pnr 210953)
- ✓ Universitetet i Agder, *Finansiell kunnskap i Norge*: 80.000 kroner (tilleggsbevilgning pnr 210967)

Nye prosjekter:

- ✓ Næringslivets Sikkerhetsråd, *ID-tyveri selvtest/evaluering for næringslivet* (pnr 210991): 500.000 kroner
- ✓ Transparency International Norge, *National Integrity Study (NIS) for Norway* (pnr 210963): 600.000 kroner
- ✓ NRK Skole, *Støtte til å bygge ut fagkretsen med fagene innen økonomi og finans, og de juridiske og etiske problemstillingene i forbindelse med dette* (pnr 210980): 700.000 kroner
- ✓ Nasjonalt utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), *Ekstern undersøkelse av selskapenes oppfølging av anbefalingens kapittel tre "Selskapskapital og utbytte"* (pnr 210993): 140.000 kroner
- ✓ Institutt for journalistikk, *Norsk næringsliv i asiatiske finanssentra: representasjon og etiske utfordringer* (pnr 217015): 775.000 kroner
- ✓ Roger Loen, *Lærebok i personlig økonomi for avgangselever i videregående skole* (pnr 217015): 850.000 kroner
- ✓ Samfunnsøkonomenes forening, *Valutaseminaret 2012* (pnr 217014): 80.000 kroner
- ✓ Stiftelsen AksjeNorge, *AksjeNorges BørsABC med lyd, strek og bevegelse* (pnr 217023): 500.000 kroner
- ✓ Aksjonærforeningen, *Pamfletten "7 gyldne regler - nøkkelen til fremgang"* (pnr 217020): 32.000 kroner

Forskningsprosjekter

Igangværende prosjekter:

- ✓ Filip Truyen, UiB: *Corporate Governance i norsk rett – mellom offentlig lovregulering og selvregulering* (pnr 191192): 682.000 kr (slutføring)
- ✓ Jon Petter Rui, UiT: *Receiving stolen property and money laundering: A comparative study* (pnr 191126): 904.000 kr (slutføring)
- ✓ Rune Sæbø, UiB: *Investeringsrådgivning og interessekonflikter. Analyse av verdipapirforetakets plikt til å la kundens interesser gå foran egne interesser* (pnr 197719): 715.000 kr (videreføring – korrigert)
- ✓ Trond E. Olsen, SNF: *The law and economics of financial incentives* (pnr 197727): 469.000 kr (slutføring)
- ✓ Øyvind Bøhren, BI: *Why do firms pay dividends? A new approach to old puzzles* (pnr 197730): 455.000 kr (slutføring)
- ✓ Sjur Didrik Flåm, UiB: *Stochastic Dynamics of Financial Markets* (pnr 197725) 336.000 kr (slutføring)
- ✓ Mads Andenæs, UiO: *Internasjonal finansmarkedsregulering, institusjoner og effektivitet (doktorgradsstipend)* (pnr 204307) 1.185.000 kroner (videreføring – korrigert)
- ✓ Dag Tjøstheim, UiB: *Non-Gaussian time series, nonlinear dependence and financial markets* (pnr 204321) 150.000 kroner (slutføring)
- ✓ Karin S. Thorburn, SNF: *Financial incentives and risk taking in private equity funds* (pnr 204149) 339.000 kroner (slutføring)

Nye prosjekter:

- ✓ Universitetet i Oslo, *International Seminar on Macroeconomics (ISOM 2012)* (pnr 211004): 209.000 kroner
 - ✓ Universitetet i Stavanger, *4th Annual Conference on Extreme Events in Economic Systems* (pnr 211000): 220.000 kroner
-

Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2011

Avsluttet i tidsrommet 01.03.11 – 01.03.12

Allmennopplysning

- Norsk Regnesentral, *Artikkelserie i DN om statistiske temaer knyttet til finansmarkedets virkemåte* (pnr 199984)
- Unge Aksjonærer, *Unge aksjonærers informasjonshefte* (pnr 207867)
- Strømmestiftelsen, *Mikrofinansskolen* (pnr 194776)
- Navillus Film, *The Commerce of Spam, Phishing and Hacking* (pnr 187543)
- Simkom, *Brukerpanel i finansmarkedet* (pnr 202711)
- Trude Myklebust, *Innføring i finansmarkedsrett* (pnr 172709)
- Furore Film AS, *Pensjon - et filmverktøy for alle som planlegger å bli gamle* (pnr 207859)
- Aksjonærforeningen, *Pamfletten «7 gyldne regler – nøkkelen til fremgang»* (pnr 217020)
- Næringslivets sikkerhetsråd, *ID-tyveritest for bedrifter* (pnr 210991)
- Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS), *ID-tyveriprojektet* (pnr 193187)
- Mechanix Film AS, *The Network/Nettverket – korrupsjonsjegernes verden* (pnr 202233)
- Nasjonalt utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), *Ekstern undersøkelse av selskapenes oppfølging av anbefalingens kapittel tre "Selskapskapital og utbytte"* (pnr 210993)

Forskning

- Øyvind Norli, Handelshøyskolen BI: *Kortsiktig og spekulativ kapital* (pnr 189010)
- Kristian R Miltersen, Norges Handelshøyskole: *EFA 2009* (pnr 193239)
- Gernot Doppelhofer, Norges Handelshøyskole, NHH-UIO workshop for yngre forskere i *makroøkonomi og finans 2011* (pnr 202795)
- Loran Chollete, Universitetet i Stavanger, *4th Annual Conference on Extreme Events* (pnr 201000)
- Charlotte Østergaard, Handelshøyskolen BI: *Corporate Governance in a Free Contracting Environment* (pnr 185355)
- Svein-Arne Persson, SNF, *Corporate Debt: Pricing and Default with Embedded Options* (pnr 191183)
- Kjetil Storesletten, Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo, *EEA-ESAM Oslo 2011* (pnr 200042)

Populærvitenskapelige formidlingstiltak (aviskronikker)

- Kjersti Aas, Norsk Regnesentral: *Ekstremvær, Bolt og børsfall* (Dagens Næringsliv 21.09.11)
- Richard Priestley og Kjell Jørgensen, Handelshøyskolen BI: *Nei til Robin Hood skatt* (Dagens Næringsliv 25.11.11)

Vedlegg 3:

Brev fra Riksrevisjonen av 27.05.11 om revisjon av Finansmarkedsfondet

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler

Amund Riber Ryen, 22 24 12 78

Vår dato

27.05.2011

Vår referanse

1.2 2011/00201 - RYE

Arkivkode

680

Deres dato

Deres referanse

Utsatt offentlighet jf. rr. lov § 18 (2)

Finansmarkedsfondet
v/ Norges forskningsråd
Pb 2700 St.Hanshaugen
0131 Oslo

Regnskapet for 2010 – avsluttende revisjonsbrev

Riksrevisjonen har utført revisjon av Finansmarkedsfondets regnskap og gjennomføring av budsjettet for 2010.

Vår oppgave er ifølge lov av 7. mai 2004 nr. 21 om Riksrevisjonen § 9, jf. Instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004 § 3, å kontrollere om regnskapet gir et riktig bilde av den økonomiske virksomheten, herunder:

- a) bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil og mangler, og
- b) kontrollere om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger og gjeldende regelverk, og om disposisjonene er akseptable ut fra normer og standarder for statlig økonomiforvaltning.

Revisjonen er utført i samsvar med lov og instruks og Riksrevisjonens standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet.

Vi har foretatt de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige i utvalgte deler av grunnlagsmaterialet.

Riksrevisjonen har ingen vesentlig merknad til regnskapet og virksomhetens gjennomføring av budsjettet.

Etter fullmakt

Thorgunn Nordstrand
avdelingsdirektør

Amund Riber Ryen
rådgiver

Regnskap 2011 for Finansmarkedsfondet

Tabell 1: Disponibelt budsjett og forbruk

	Noter	2011	2010
Bevilgning	1	11 800 000	11 800 000
Overføringer		3 221 100	5 173 269
Disponibelt budsjett		15 021 100	16 973 269
Forbruk/utbetalinger pr 31.12		13 818 134	13 752 169
Herav:			
Forskning og allmennopplysning		12 557 668	12 064 292
Administrasjon		1 131 654	1 496 771
Informasjon		128 812	191 106
Gjenstående saldo pr 31.12		1 202 966	3 221 100
Herav på:			
Prosjekter		4 234 731	3 092 774
Avsetningskonto	2	(3 031 765)	128 326

Tabell 2: Bevilgninger

		2011	2010
Bevilgning		11 800 000	11 800 000
Prosjektbevilgninger i alt		15 021 100	16 973 269
Forskning og allmennopplysning	3	12 856 853	14 920 799
Administrasjon		1 589 247	1 869 245
Informasjon		575 000	183 225

Oslo, 15.02.2012

Trond-Vegar Johansen
avdelingsdirektør
Økonomiavdelingen
Norges forskningsråd

Helge Rynning
styresekretær
Finansmarkedsfondet

Noter til regnskap 2011

Note 1

Regnskapet følger tilsvarende regnskapsprinsipper som gjelder for Norges forskningsråd. Regnskapet er tilpasset regnskapsloven. Finansmarkedsfondet blir revidert av Riksrevisjonen. Tildelinger blir inntektsført i tildelingsåret. For bevilgninger til forskningsprosjekter praktiserer Finansmarkedsfondet automatisk tertialvis kostnadsføring på prosjekter. Ultimo 2007 vedtok styret å endre utbetalingspraksis for allmennopplysningsprosjekter. Inntil videre utbetales normalt 50 prosent av bevilgningen ved prosjektstart (undertegnet kontrakt), ytterligere 25 prosent på anmodning underveis i prosjektperioden og resterende midler ved godkjent sluttrapport. Som en konsekvens av dette, følger faktiske utbetalinger en noe annen syklus enn prosjektbevilgningene.

Note 2

Overforbruket i 2011 er en regnskapsmessig konsekvens av budsjettmessige forpliktelser knyttet til videreføring av igangværende prosjekter, samt utsatt oppstart av noen tidligere vedtatte prosjekter. Størstedelen av midlene vil bli dekket inn ved inndragninger av ikke-disponerte prosjektbevilgninger.

Note 3

Styrets bevilgningsvedtak i 2011 innebærer prosjektbevilgninger på i alt 15,0 mill kroner, hvorav 12,9 mill kroner er knyttet til forskning og allmennopplysning, med om lag 50/50-fordeling mellom forskning og allmennopplysning. I tillegg kommer bevilgninger knyttet til administrasjon og informasjon som angitt i tabell 2.